

Історія Державного гемологічного центру України. Частина 4, 2017-2023 роки

Людство завжди відчувало захоплення перед блиском і красою дорогоцінного каміння, тому історія Державного гемологічного центру України також є захоплюючою подорожжю у світ, де пристрасть до каменів поєднується з науковим дослідженням та повагою до історичної спадщини.

Нині цей унікальний заклад з гордістю продовжує розкривати таємниці каміння, його походження і властивості, роблячи внесок у гемологічну науку та розвиток ювелірного мистецтва.

Невід'ємною частиною історії ДГЦУ є його наукові здобутки в гемології. У центрі проводяться дослідження, спрямовані на розуміння природи та походження коштовного і декоративного каміння, аналіз його фізичних, хімічних, оптичних властивостей. Вчені гемологічного центру активно взаємодіють з міжнародними спільнотами гемологів і діляться своїми відкриттями та результатами експертиз. Така взаємодія сприяє розвитку гемології як науки і допомагає зберегти високі стандарти в оцінці та сертифікації дорогоцінного і декоративного каміння.

У наш час гемологічний центр зайнятий не лише науковими дослідженнями й освітніми програмами. Він також відіграє важливу роль у збереженні й популяризації культурної спадщини країни. Україна славиться своїм коштовним камінням, таким, як бурштин, топаз, берил, і гемологічний центр повсякчас бере активну участь у його вивченні і збереженні. Центр допомагає розкрити історичні й культурні аспекти, пов'язані з українським камінням, та сприяє їх використанню в сучасному ювелірному мистецтві.

ДГЦУ був і залишається символом наукової пристрасті, знання і краси. Його історія є історією натхнення та відданості, історією відкриттів і пізнання. Це місце, де гемологи і ювеліри зустрічаються, щоб поділитися своїми знаннями і досвідом, досліджувати і вивчати каміння та створювати унікальні витвори мистецтва. Гемологічний центр – це місце, де наука та естетика переплітаються, де минуле зустрічається з майбутнім, а пристрасть до каміння стає джерелом натхнення для всіх, хто прагне розгадати таємниці його краси.

2017–2023 роки.

Продовжується активна робота ДГЦУ в рамках Кімберлійського процесу, Всесвітньої конфедерації ювелірів, Всесвітньої бурштинової ради.

Зокрема, з 9 по 14 грудня 2017 року в Брісбені, Австралія, відбулась Міжнародна пленарна зустріч країн-учасниць Кімберлійського процесу (далі – КП). Україну на цій зустрічі представляв заступник директора – керівник відділу експертизи алмазів ДГЦУ Володимир Татарінцев.

В. Татарінцев, Пленарна зустріч КП, Брісбен, Австралія, 2017

Зустріч була присвячена обговоренню питань ефективності сертифікаційної схеми Кімберлійського процесу (далі – ССКП), підсумкам роботи КП за поточний рік, реформуванню КП, плануванню подальшої його роботи, перегляду і вдосконаленню ССКП.

Окремою та «найгарячішою» темою був стан справ у Центральноафриканській Республіці (ЦАР), у східній частині якої знаходяться родовища алмазів, звідки останні нелегально поступали на ринок через дії повстанців, зокрема контрабандним шляхом. Співробітники вповноважених робочих груп КП доповіли, що урядові війська країни проводять збройну боротьбу з цими повстанцями. Роль КП обмежувалась розробкою методик відслідковування ознак походження алмазів із ЦАР. На Пленарній зустрічі представник ДГЦУ ознайомився з науковими матеріалами зазначених методик.

Останніми роками слідчі ООН встановили, що уряду країни під приводом боротьби з повстанцями активно допомагають російські найманці ПВК «Вагнер», зокрема, із застосуванням тортур і вбивств місцевих жителів. Ці найманці катують мирних жителів, здійснюють групові зґвалтування та займаються грабежами. Вони допомагають рф зміцнити свій вплив в Африці та укласти ділові угоди для кремля, пов'язані з алмазами. Сьогодні в умовах збройної агресії рф проти України ДГЦУ активно аналізує саме цю сторону справ рф.

У рамках діяльності Робочої групи алмазних експертів КП (WGDE), членом якої є ДГЦУ, обговорювалось питання запровадження спеціального HS-коду в системі кодування товарів Всес-

вітньої митної організації (WCO), запропонованого для введення на національних рівнях з метою ідентифікації синтетичних необроблених алмазів на митницях. Пленарна зустріч прийняла відповідне Адміністративне рішення (AD), мета якого – запобігання незаконному декларуванню природних необроблених алмазів як синтетичних в обхід вимог КП, які не входять у сферу нагляду КП і, зазвичай, не перевіряються. За цим AD усім учасникам КП для виконання експортно-імпортних операцій рекомендовано ввести національний 8-значний підкод у рамках коду HS 7104.20 (необроблені синтетичні алмази) спеціально для ідентифікації синтетичних необроблених алмазів на митницях. Усі торгові партії необроблених алмазів мають перевірятись досвідченими експертами-гемологами.

На виконання зазначеного AD ДГЦУ розробив і запровадив у 2021 році власним наказом «Методику визначення діагностичних ознак синтетичних алмазів для цілей митної експертизи».

На пленарній зустрічі КП в Австралії також відбувся спеціальний форум із застосування технології блокчейн як заходу протидії шахрайству та продажу алмазів із зон конфліктів, які обробляються та використовуються в ювелірних виробках. Система реалізується із застосуванням IBM-платформи, підкріпленою сервісною мережею високого рівня безпеки. Через ланцюжок декларацій та відповідних супровідних документів відслідковується рух алмазів від родовища, де їх добували, до кінцевих споживачів ювелірних виробів. Алмази супроводжуються детальним описом, фотографіями зовнішнього вигляду кристалів, деталями обробки, лазерними мітками тощо. При цьому всі учасники ланцюжка поставок від виробників до гранувальників і далі до банкірів, страхувальників і т. ін. мають можливість на базі платформи мати спільну інформацію про записи.

На виконання рекомендацій форуму ДГЦУ розробив і запровадив у 2021 році власним наказом «Керівництво з ведення і користування системою аналітичного і документального супроводження експертних операцій з дорогоцінним камінням», яке стосується за-

провадження технології блокчейн для алмазів у ДГЦУ. Основою системи є ідея маркування ювелірного виробу динамічним QR-кодом, розташованим на ярлику до виробу, який зчитується сканером власного смартфона споживача. За цим кодом відкривається доступ до інтерактивної бази даних документів якості каменів у ДГЦУ і можливість зчитувати не тільки текстову інформацію відповідних експертних висновків щодо окремих алмазів, зроблених з початкових сировинних кристалів, увезених в Україну в супроводі ССКП, а й додатків до них, які можуть містити докладні характеристики каменів, отримані за допомогою наукового обладнання, фотографічні зображення каменів, зокрема «паспортні» фотографії онтогенічних рисунків росту алмазів, які є унікальними для кожного каменю. Таке застосування QR-кодифікації алмазів у складі ювелірних виробів є новітнім і може суттєво доповнювати існуючу в деяких країнах QR-кодифікацію виробів, а також саму систему алмазного блокчейну.

26 вересня 2017 року ДГЦУ отримав листа від керівництва Всесвітньої конфедерації ювелірів (CIBJO) про те, що у цей день на ювелірній виставці VICENZAORO у Віченці (Італія) була офіційно створена Європейська гільдія ювелірів (CIBJO European Jewellery Guild, EJG), і всі члени CIBJO, зокрема ДГЦУ, автоматично стають членами цієї гільдії. Мета створення нового органу – захист спільних інтересів європейських учасників ювелірної промисловості та індустрії дорогоцінного каміння. Члени EJG можуть взаємодіяти з різними гілками влади в Європейському Союзі у вирішенні різноманітних завдань захисту індустрії та пропагувати свою позицію як лідерів етичного бізнесу та ресурсу престижу. На них лежить певна відповідальність у сфері вирішення будь-яких питань, пов'язаних з дорогоцінним камінням. Виробники ювелірних виробів, асоційованих з ДГЦУ, як членом EJG, мають право використовувати спеціальне маркування «Зроблено в Європі» («Made in Europe») для своїх ювелірних виробів, які пройшли гемологічну експертизу у ДГЦУ.

О. Беліченко, XIV Міжнародна балтійська ювелірна виставка «Amber Trip», Литва, 2017

У 2017 році в рамках XIV Міжнародної балтійської ювелірної виставки «Amber Trip» керівником відділу ДГЦУ Оленою Беліченко проведено науковий семінар «Гемологічна експертиза бурштину та його заміників». У березні 2019 року в науковому блоці XVI Міжнародної балтійської ювелірної виставки «Amber Trip» був представлений семінар «Гемологічні дослідження бурштину та інших викопних смол», підготовлений О. Беліченко.

Кисіль Андрій Іванович

26 червня 2018 року директором ДГЦУ було призначено досвідченого державного службовця Кисіля Андрія Івановича.

Андрій Іванович отримав вищу освіту за спеціальністю «Фізика металів» у КТУ «Київський політехнічний інститут» та є випускником Київського національного економічного університету за спе-

ціальністю «Державна служба». Він багато років присвятив службі в різних галузях, зокрема, у структурі Державної пробірної служби України працював заступником начальника відділу аналізу і контролю за виготовленням ювелірних виробів з дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння Управління пробірної контролю та контрольно-наглядової роботи. За сумлінну працю та зразкове виконання службових обов'язків Андрій Кисіль нагороджений подякою Головного управління державної служби України.

За час роботи на посаді директора ДГЦУ Андрій Іванович особливу увагу приділяв розвитку експертної та наукової діяльності гемологічного центру, роботі в рамках КП.

Так, ДГЦУ бере участь у Міжнародній пленарній зустрічі країн-учасниць КП, яка відбулась 11–16 листопада 2018 року в Брюсселі, Бельгія. Україну на цій зустрічі представляв заступник директора – керівник відділу експертизи алмазів ДГЦУ В. Татарінцев. Як і в попередні роки, зустріч була присвячена підсумкам роботи за поточний рік, обговоренню питань ефективності ССКП, її перегляду і вдосконаленню, реформуванню і плануванню подальшої роботи КП.

Продовжились довготривалі обговорення термінології основних понять у ССКП, зокрема, щодо редефініції визначення «конфліктних алмазів», застосування «алмазної термінології» за міжнародним стандартом ISO 18323, а також стан справ у ЦАР.

На спеціальному засіданні WGDE були обговорені питання досліджень експортних поставок алмазів з різних регіонів ЦАР на рівні «footprint» (за статистичними даними морфологічних особливостей кристалів) та «fingerprint» (за науковими дослідженнями «тонких» діагностичних особливостей алмазів) досліджень, що виконуються сьогодні лише південно-африканською лабораторією MINTEK, яка має можливість ідентифікувати певні алмази за допомогою інфрачервоної спектроскопії, лазерної абсорбційної спектроскопії та інших наукових методів. На засіданнях групи були представлені конкретні результати роботи за зазначеними методами і професійні доповіді співробітників MINTEK. Також була окреслена проблема митного кодування експортно-імпортних поставок зразків алмазовміщуючої породи (кімберлітів) з видимими вкрапленнями кристалів алмазів.

ДГЦУ продовжує роботу зі стандартизації експертної оцінки дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органічного утворення з урахуванням новітнього міжнародного досвіду.

У 2019 році спеціалісти ДГЦУ взяли участь у розробці національного нормативного документа ДСТУ 8847:2019 «Бурштин-сировина. Загальні технічні умови», який установлює основні принципи класифікування бурштину-сировини та вимоги щодо зберігання, транспортування, маркування, пакування, контролювання і приймання бурштину.

До того ж були внесені зміни до технічних умов ТУ У 36.2–21587162.002:2009 «Смарагди, рубіни, сапфіри сині, олександрити» і ТУ У 36.2–21587162-003:2009 «Каміні дорогоцінні другого – четвертого порядку». А у 2022 році оновлено редакції означених ТУ.

Ткаленко Андрій Миколайович

14 вересня 2020 року на посаду директора ДГЦУ призначено Ткаленка Андрія Миколайовича, гірничого інженера за фахом, з більш ніж 27-річним досвідом роботи на керівних посадах, який протягом семи років до того пропрацював на посаді заступника директора ДГЦУ.

Під керівництвом нового очільника в ДГЦУ активізовано роботу щодо популяризації гемології на теренах України та поза її межами, розвитку гемологічної науки та освіти, вдосконалення гемологічної експертизи, захисту економічних інтересів України на світовому ринку, міжнародної діяльності.

Фахівці установи беруть активну участь у роботі з легалізації видобування та продажу бурштину. Укладається низка угод про співпрацю з легальними виробниками бурштину, а саме: КП «Волиньприродресурс» Волинської обласної ради, Громадською організацією «Асоціація "Український бурштиновий світ"».

Як результат, КП «Волиньприродресурс» разом з Волинською обласною радою за безпосередньої участі директора ДГЦУ Андрія Ткаленка було організовано та проведено перші в Україні відкриті аукціони з реалізації бурштину.

Зліва направо: Г. Недопад, Голова Волинської обласної ради; А. Ткаленко, директор ДГЦУ; В. Клепка, директор ТОВ «Надровидобування». Відкритий аукціон з реалізації бурштину, Луцьк, 2021

А. Капустюк, керівник КП «Волиньприродресурс»,
А. Ткаленко на кар'єрі з видобування бурштину,
Луцьк, 2021

З метою популяризації гемології серед дітей і молоді, формування цілісної системи підтримки молодих дослідників, їх самореалізації в науково-дослідницькій діяльності шляхом упровадження комплексу науково-освітніх заходів, спрямованих на підвищення рівня освіти учнівської та студентської молоді у сфері мінерально-сировинних ресурсів, у грудні 2020 року гемологічним центром укладено меморандум про співпрацю з Національним центром «Мала академія наук України».

О. Лісовий, директор Національного центру
«Мала академія наук України», А. Ткаленко, 2020

Розвивається наукова діяльність установи. Укладаються договори про співпрацю у сфері науково-технічної діяльності між Інститутом геохімії, мінералогії та рудоутворення імені М.П. Семененка НАНУ (ІГМР) та ДГЦУ. У травні 2021 року на особисте запрошення академіка НАН України, академіка-секретаря О. Пономаренка та академіка НАН України, Президента Малої академії наук України С. Довгого директор ДГЦУ А. Ткаленко вперше в історії гемологічного центру бере участь у щорічних зборах Відділення наук про Землю Національної академії наук України. На зборах було зазначено важливість посилення співпраці НАНУ з ДГЦУ з метою популяризації і розвитку гемологічної науки та освіти. Було прийнято рішення про створення Піклувальної ради ДГЦУ під головуванням академіка НАН України, Президента Малої академії наук України С. Довгого.

С. Довгий, Президент Малої академії наук України,
А. Ткаленко, 2021

Створюється концепція Української академії гемології як структурного підрозділу ДГЦУ. На засіданні Науково-технічної ради ДГЦУ за участі начальника Управління державної політики у сфері пробірної контролю, документів суворої звітності та лотерейної діяльності Міністерства фінансів України Володимира Короля ця концепція була схвалена. На жаль, через війну росії проти нашої країни втілення цього амбітного проєкту в життя тимчасово відкладено.

Поглиблюється співробітництво ДГЦУ з Інститутом геологічних наук та Інститутом геохімії, мінералогії та рудоутворення імені М.П. Семененка; Українським мінералогічним товариством, ННІ «Інститут геології» КНУ імені Тараса Шевченка, ІВЦ «Алкон» НАН України, Київським національним університетом будівництва та архітектури, НТУ «Дніпровська політехніка» у сфері наукових досліджень природного каміння, ДУ «Музей коштовного і декоративного каміння» (смт Хорошів, Житомирська область).

Зліва направо: академік НАНУ О. Пономаренко
(директор ІГМР), професор В. Павлишин,
О. Беліченко, ДГЦУ, 2021

Як результат – щорічне проведення Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні технології та особливості видобутку, обробки і використання природного каміння» за участі Агентства зовнішньої торгівлі Італії, Internazionale Marmi e Macchine Carrara S.P.A. (Італія); співорганізація та проведення науково-практичної конференції «Мінерально-сировинні багатства України: шляхи оптимального використання» на базі Музею коштовного та декоративного каміння в смт Хорошів. На цих заходах фахівцями ДГЦУ були представлені доповіді за матеріалами науково-дослідних робіт, які виконуються згідно з тематичним планом, затвердженим Міністерством фінансів України. З нагоди святкування 25-річчя Музею коштовного та декоративного каміння фахівцями гемологічного центру за підтримки голови Піклувальної ради ДГЦУ академіка Станіслава Довгого була презентована та передана музею електронна версія його колекції, за допомогою якої кожен відвідувач може ознайомитися в онлайн-режимі з унікальною колекцією цього закладу.

Учасники конференції «Сучасні технології та особливості видобутку, обробки і використання природного каміння»

Зліва направо: І. Сергієнко, О. Беліченко, А. Ткаленко, В. Яковлева (директорка музею), О. Гелета, конференція «Мінерально-сировинні багатства України: шляхи оптимального використання», смт Хорошів, жовтень, 2021

Фахівці ДГЦУ залучаються до проведення міжнародних наукових семінарів. Так, у 2020 році спеціалісти ДГЦУ К. Кормакова та І. Ємельянов були запрошені для проведення наукового семінару «Застосування DiamondView™ для діагностики природи походження діамантів» у рамках XVII Міжнародної балтійської ювелірної виставки «Amber Trip», Вільнюс, Литва. У травні 2021 року в рамках Міжнародної будівельної та інтер'єрної виставки «KyivBuild Ukraine 2021»

фахівці ДГЦУ взяли участь у засіданні круглого столу «Сучасний стан за наглядом державного регулювання якості будівельних матеріалів», що був організований Асоціацією виробників будівельних матеріалів. Значну увагу було приділено питанням практичної реалізації положень Закону України «Про надання будівельної продукції на ринку», прийнятого Верховною Радою України у вересні 2020 року, відповідно до якого від 1 січня 2023 року будівельна продукція може розміщуватись на вітчизняному ринку тільки за умови проведення контролю виробництва, наявності декларації якості та нанесення відповідного маркування.

У 2021 році наукові здобутки ДГЦУ були належним чином оцінені Науковим комітетом Національної ради України з питань розвитку науки і технологій.

О. Гелета, відеоконференція, 2021

Так, Голова Науково-технічної ради ДГЦУ, кандидат геологічних наук, член-кореспондент Академії будівництва України Олег Гелета взяв участь у відеоконференції щодо заслуховування та оцінювання Науковим комітетом Національної ради України з питань розвитку науки і технологій звітів головних розпорядників бюджетних коштів, які здійснювали науково-технічну діяльність у 2020 році. Науковим комітетом звіт було прийнято без зауважень і відзначено унікальність ДГЦУ як установи, яка здійснює наукові та науково-практичні дослідження у сфері гемологічної експертизи.

Згідно з Меморандумом про співпрацю між ДГЦУ та Київським національним університетом імені Тараса Шевченка на базі навчально-наукового інституту «Інститут геології» КНУ імені Тараса Шевченка 11 листопада 2022 року було проведено науково-практичний семінар «Сучасні проблеми гемологічної науки».

Поглиблюється співробітництво ДГЦУ з Торгово-промисловою палатою України (ТПП). Проводиться низка двосторонніх зустрічей. Відповідно до домовленостей, які були досягнуті на зустрічах, сторонами підписано Меморандум про взаєморозуміння та співробітництво між ДГЦУ та ТПП. Також під час зустрічей сторони домовилися про об'єднання зусиль у сприянні розвитку гемологічної галузі, обміну інформацією з питань обігу коштовного каміння, надання консультативних та освітніх послуг, проведення спільних заходів, зокрема, виставок та конференцій у ТПП тощо.

У рамках співробітництва гемологічний центр взяв участь у низці заходів, зокрема промозаході «DO invest», Пакистансько-українському бізнес-форумі, двосторонній зустрічі з делегацією ТПП Ісламської Республіки Пакистан на чолі з віцепрезидентом ТПП паном Акбар Ханом, яка згодом відвідала

Зліва направо: А. Ткаленко, Г. Чижиков (президент ТПП)

гемологічний центр. Директор ДГЦУ Андрій Ткаленко бере участь у Другому засіданні Спільної комісії з економічного, торговельного та технічного співробітництва між Урядом України та Урядом Держави Катар у ТПП України. На зустрічі з Першим віце-президентом Палати паном Мохаммедом Бін Тван Куварі (H.E AL KUWARI) були обговорені питання щодо розвитку гемологічної галузі в Катарі та співробітництва між нашими країнами в цьому напрямку, підписано Меморандум про співпрацю. У рамках меморандуму гемологічним центром організовано і проведено навчання з підготовки експертів-гемологів за напрямом «Атестація та експертна оцінка дорогоцінного каміння органогенного походження» для групи слухачів з Катару під керівництвом директора виставкового центру «Kahraman» Катарського культурного центру «Katara» Khalid Al-Sayed.

Зліва направо: А. Ткаленко, Мохаммад Салім Алотті, президент Асоціації українських та арабських бізнесменів й інвесторів, Мохаммед Бін Тван Куварі, Перший віце-президент ТПП Держави Катар, 2021

Навчання групи слухачів з Катару, ДГЦУ, 2021

А. Ткаленко; Е. Джапарова, Перша заступниця Міністра закордонних справ України; делегація Асоціації українських та арабських бізнесменів й інвесторів, 2021

У серпні 2021 року з Асоціацією українських та арабських бізнесменів й інвесторів AUABI укладено довгостроковий Меморандум про співпрацю щодо розробки та впровадження спільних інноваційних й інших проєктів, консультування та обміну інформацією з питань обігу коштовного каміння, об'єднання зусиль у всебічному сприянні розвитку гемологічної галузі. Питання співпраці ДГЦУ у сфері гемології та мінералогії з країнами Близького Сходу були обговорені на нараді в Міністерстві закордонних справ України під головуванням Першої заступниці Міністра закордонних справ України Еміне Джапарової та за участі делегації Асоціації українських та арабських бізнесменів й інвесторів AUABI на чолі з президентом асоціації паном Мохаммадом Салімом Алотті.

Війна... 24 лютого 2022 року змінило життя не тільки гемологічного центру, а й всієї країни, всього світу.

З перших днів повномасштабної агресії росії проти України ДГЦУ як національний орган КП разом з Міністерством фінансів, Міністерством закордонних справ України проводить роботу щодо міжнародної ізоляції росії та білорусі в рамках КП, спільно працює над посиленням міжнародного тиску на рф, а також донесенням до інших учасників КП сигналів про вчинення агресором дій, що суперечать принципам КП, які, як неодноразово проголошувалось на міжнародному рівні, служать збереженню миру і сталому розвитку держав.

За нашою ініціативою в рамках КП створена коаліція країн з підтримки України, до складу якої серед інших увійшли представники ЄС, Канади, США, Швейцарії, Австралії, Великої Британії та Коаліції громадянського суспільства КП. До цієї роботи також була долучена Надзвичайний та Повноважний Посол України у ПАР, Ботсвані і Мозамбіку пані Любов Абравітова, яка під час перебування в Україні відвідала ДГЦУ. Була проведена дуже змістовна зустріч, на якій узгоджено наші подальші спільні дії.

У червні 2022 року офіційна делегація України у складі директора ДГЦУ Андрія Ткаленка, заступника директора ДГЦУ Володимира Татарінцева та радника директора ДГЦУ Михайла Зуєва взяла онлайн-участь у Міжсесійній зустрічі країн-учасниць КП, яка проходила у Ботсвані.

Одним з питань, на яких наполягала Україна на цій зустрічі, був перегляд визначення поняття «конфліктних» («кривавих») алмазів у тексті основного документа КП – ССКП, що дозволить маркувати російські алмази як конфліктні. У результаті було прийнято рішення про створення в

Зліва направо: В. Король, начальник Управління державної політики у сфері пробірної контролю та документів суворого звітного МФУ; Л. Абравітова, Надзвичайний та Повноважний Посол України у ПАР, Ботсвані і Мозамбіку; А. Ткаленко, директор ДГЦУ

рамках КП Спеціального комітету з огляду та реформ. Це рішення затверджено на пленарній зустрічі країн-учасниць КП, яка відбулась з 01 по 05 листопада 2022 року в Ботсвані.

Безпосередньо в залі засідань у Пленарній зустрічі КП взяла участь Надзвичайний та Повноважний Посол України в ПАР, Ботсвані і Мозамбіку Любов Абравітова, яка на початку зустрічі виступила з потужною промовою щодо осудження агресії росії проти України.

Л. Абравітова, Надзвичайний та Повноважний Посол України у ПАР, Ботсвані і Мозамбіку; Пленарна зустріч КП, Ботсвана, 2022

За результатами Пленарної зустрічі за ініціативи делегації ДГЦУ було схвалено рішення щодо включення України до складу новоствореного органу КП – Спеціального комітету з огляду та реформ (Committee on Review and Reform). Нашою делегацією було заблоковано проєкт рішення Пленарного засідання КП щодо ухвалення кандидатури білорусі на посаду Віце-голови КП у 2023 році. У результаті Віце-головою КП у 2023 році обрано ОАЕ.

У підсумкове комюніке КП після більше ніж десятигодинного бурхливого обговорення було включено офіційні листи щодо захисту інтересів України.

Ця робота була продовжена і в 2023 році. У лютому цього року директора ДГЦУ Андрія Ткаленка включено до ро-

бочої групи при МЗС України щодо координації питань виключення росії з міжнародних організацій.

У рамках КП ДГЦУ проводить активну роботу в підгрупах по дефініції та основному документу Спеціального комітету з огляду та реформ, у складі Робочої групи алмазних експертів.

На запрошення Республіки Зімбабве, що головує у КП у 2023 році, ДГЦУ, як національний орган КП, взяв участь у роботі Міжсесійного засідання країн-учасниць КП у травні цього року в Зімбабве.

Під час підготовки до цієї зустрічі, за участі Надзвичайного і Повноважного Посла України у ПАР, Ботсвані і Мозамбіку Любові Абравітової, у 2023 році було проведено низку телеконференцій. Зокрема, з зімбабвійською командою підготовки засідання КП під керівництвом Головної директорки з розвитку гірничодобувної промисловості в Міністерстві гірничорудної промисловості та розвитку гірничодобувної промисловості Зімбабве д-ра Мерсі Мануучі, з командою Всесвітньої діамантової ради (WDC) під керівництвом Едварда Ашера (Нідерланди), з представниками ЄС, Канади, Швейцарії, США, Австралії та Великої Британії. У рамках роботи у складі Робочої групи алмазних експертів делегація ДГЦУ заблокувала спробу росії увійти до керівного складу цієї групи.

Д-р Мерсі Мануучі, Л. Абравітова, А. Ткаленко, В. Татарінцев, підготовка до Міжсесійного засідання країн-учасниць КП, Зімбабве, 2023

Пропозиції ДГЦУ щодо розширення дефініції «конфліктні алмази», враховуючи збройну агресію росії проти України, були офіційно направлені до робочих органів та всіх членів КП, вони мають бути розглянуті на Пленарній зустрічі КП у листопаді 2023 року в Зімбабве.

Безумовно, робота ДГЦУ під час військового стану, оголошеного в країні у зв'язку з агресією росії проти України, не була обмежена лише міжнародною діяльністю. Вже з травня 2022 року ми відновили свою роботу в повному обсязі, звичайно, з урахуванням особливостей воєнного часу.

Не припинялась наукова діяльність ДГЦУ. Продовжує працювати Науково-технічна рада ДГЦУ. Всі роботи, заплановані на 2022 рік, були успішно завершені, захищені на засіданні Наукової ради Міністерства фінансів та доведені до стадії впровадження. У січні 2023 року гемологічний центр отримав свідоцтво про включення до Державного реєстру наукових установ, яким надається підтримка держави, як науково-дослідна, науково-технічна установа, діяльність якої має важливе значення для розвитку науки, економіки і виробництва.

Поновлено роботу ДГЦУ зі стандартизації експертної оцінки дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення з урахуванням новітнього міжнародного досвіду.

У 2022 році розроблено ТУ У 32.1–21587162.004:2022 «Перли культивовані». У цих ТУ встановлено основні технічні вимоги до класифікування перлів культивованих, визначено основні класифікаційні ознаки, викладено вимоги щодо їх маркування, пакування, зберігання, транспортування, методів контролювання та правил приймання, наведено вжиті в ТУ науково-технічні терміни та визначення позначених ними понять, подано методичні матеріали щодо облагороджених перлів культивованих.

Матеріали ДСТУ і ТУ увійшли до оновлених навчальних курсів ДГЦУ «Атестація та експертна оцінка дорогоцінного каміння», «Атестація та експертна оцінка дорогоцінного каміння органогенного походження», методичних посібників до курсів.

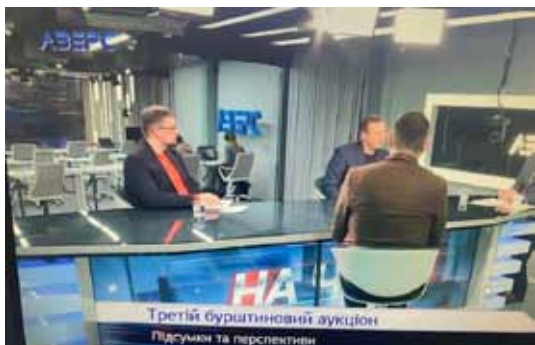
За ініціативи ДГЦУ та за підтримки Міністерства фінансів України 2 травня 2023 року була прийнята постанова Кабінету Міністрів України «Про зарахування дорогоцінного каміння органогенного утворення (бурштин-сировина унікальний) до Історичного фонду дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння України». Це рішення дозволило зберегти у власності держави 13 унікальних зразків бурштину та формувати цілісну наукову колекцію, яку зараховано до Історичного фонду дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння України з визначенням ДГЦУ місцем їх зберігання з метою експонування унікальних зразків бурштину, проведення наукових досліджень коштовного каміння, а також інформування наукової спільноти, що сприятиме підвищенню міжнародного іміджу України.

Слід зазначити, що таке зарахування унікальних зразків дорогоцінного каміння бурштину до Історичного фонду відбулося вдруге за часи незалежної України.

Продовжується освітня діяльність установи. З дотриманням необхідних заходів безпеки в умовах воєнного стану було забезпечено проведення навчальних курсів за усіма основними напрямками підготовки експертів-гемологів. Більш того, фахівцями ДГЦУ у співробітництві з Малою академією наук навесні 2023 року була розроблена та ухвалена на засіданні Науково-технічної ради ДГЦУ спеціальна навчальна програма для учнівської молоді «Перші кроки до гемології», яка буде проводитись у форматі літніх освітніх таборів.

Робота ДГЦУ не залишається без уваги засобів масової інформації. Так, у лютому 2021 року директор Андрій Ткаленко взяв участь у прямому ефірі телеканалу «Аверс» у програмі «Підсумки тижня», яка була присвячена перспективам розвитку бурштинової галузі.

У січні 2022 року вийшла в ефір програма про діяльність гемологічного центру на телеканалі «UA Перший».

А. Ткаленко, «Підсумки тижня», 2021

У серпні 2022 року заступник директора ДГЦУ Володимир Татарінцев взяв участь у телемарафоні «FreeДом» на каналі ICTV, де, як уповноважена особа національного органу КП, розповів про роботу гемологічного центру в рамках КП щодо міжнародної ізоляції росії та визнання алмазів, які добуває країна-агресор, як «кривавих», про тісний зв'язок провідної алмазної компанії рф «АЛРОСА» з військово-промисловим комплексом рф і особисто з путіним.

«Факти тижня», 2023

У березні 2023 року у програмі «Факти тижня» на каналі ICTV вийшов сюжет «Криваві алмази», в якому за участі директора ДГЦУ Андрія Ткаленко та заступника директора Володимира Татарінцева була висвітлена робота ДГЦУ щодо міжнародної ізоляції росії в рамках КП.

ДГЦУ 30 років. За ці роки наша установа пройшла непростий шлях. Багато чого зроблено, багато ще доведеться зробити. Ми віримо у нашу Перемогу, віримо у майбутнє, ми пишаємось усіма, хто творив і продовжує творити нашу спільну історію. Ми дякуємо за підтримку всім, хто співпрацював і співпрацює з ДГЦУ всі ці роки – це і Міністерство фінансів України, і Національна академія наук, і Мала академія наук, і Торгово-промислова палата України, і Міністерство закордонних справ України, наші закордонні партнери, також Союз ювелірів України, ДУ «Музей коштовного і декоративного каміння», ІГМР імені М.П. Семененка НАН України, КНУ імені Тараса Шевченка, ІВЦ «Алкон» НАН України, КНУБА, НТУ «Дніпровська політехніка», найбільша ювелірна виставка України «Ювелір Експо Україна», будівельна виставка «KyivBuild Ukraine», ГО «Асоціація "Український бурштиновий світ"», КП «Волиньприродресурс», численна спільнота експертів, науковців, ювелірів й аматорів природного каміння та всі небаїдуші до гемології.

Далі буде...